

ФОРМУВАННЯ ЗБАЛАНСОВАНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК ГОЛОВНОГО ІНСТРУМЕНТУ ЗНИЖЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ДИСПРОПОРЦІЙ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

*Бібік Н. В., Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Сучасні перехідні процеси, що тривають зараз в Україні, зумовили об'єктивну необхідність системного дослідження регіональної політики, а саме аналіз ефективного розміщення продуктивних сил окремих регіонів; раціональне використання природного, виробничого і трудового потенціалів; створення нормальних (здорових умов) життєдіяльності населення; забезпечення економічної безпеки та вдосконалення територіальної організації суспільства, а також адміністративно-територіального устрою України.

Регіон - частина території, на якій функціонує сформований комплекс галузей виробництва, виробничої та соціальної інфраструктури на підставі характерних специфічних природно-географічних, історико-демографічних і політико-адміністративними особливостями. Тому формування і досягнення максимальної гармонізації інтересів держави і її регіонів є регіональною політикою.

Регіональна політика покликана забезпечити необхідний баланс між окремими регіонами шляхом стимулювання найрозвинутіших і запровадження вирівнювальних механізмів подолання економічних та соціальних проблем слабких регіонів. Така політика має стимулювати інтеграційні процеси в суспільстві, протистояти ризику посилення регіональних відмінностей.

Основною метою регіональної політики - звести до мінімуму ті нерівності, які створюють ґрунт для виникнення соціальних конфліктів, заважають соціально-економічному розвитку держави в цілому або її частин, а саме істотне підвищення життєвого рівня населення всіх регіонів на основі якісного поліпшення використання їх ресурсного потенціалу, принципово нових підходів до розвитку продуктивних сил, докорінного поліпшення екологічної обстановки.

Доцільним буде, формування основних принципів регіональної політики, що направлені на подолання диспропорційності у розвитку регіонів України, а саме:

- 1) децентралізація функцій виконавчої влади, делегування регіонам значної їх частини;
- 2) збалансування повноважень між центральними та місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого управління;
- 3) зміцнення місцевих фінансів, стимулювання розвитку регіонального міжнародного співробітництва;
- 4) введення механізмів надання депресивним регіонам державної підтримки та стимулювання соціально-економічного розвитку.

На основі проаналізованого, можна зробити певні висновки. Здійснюючи економічну політику, уряд України зобов'язаний чітко й обґрунтовано сформулювати цілі соціально-економічного розвитку, дезагрегувати їх на галузеві й регіональні рівні, поставити завдання перед суб'єктами підвідомчих територій, інвестувати державні програми і проекти, забезпечити контроль за виконанням законодавчих актів, правових норм.

Сьогоднішній етап державотворення дозволяє і вимагає законодавчого закріплення нової ідеології регіональної політики і формування нової архітектури регіонального управління. Бачення регіону виключно як адміністративно-територіальної одиниці, а регіонального управління як перманентного перерозподілу повноважень між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування є неконструктивним, не відповідає соціально-економічним та політичним реаліям сьогоденної України.